

Raadsplein besluitvormend

Datum 28 mei 2018

onderwerp	Beantwoording moties opbouwwerk (M-14 Perspectiefnota 2018-2021 & M-12 Begroting 2018)
portefeuillehouder	Eefke Meijerink
informant	Mulder, Dick (2818)
medeopstellers	Idsardi, Froukje (4184) Pleeging, Jaap (2306) Valkeman, Hanneke (2279)
afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling
bijlagen	Voorstel: Informatienota Moties opbouwwerk (M-14 Perspectiefnota 2018-2021 & M-12 Begroting 2018) Bijlage: Bijlage 1 bij Informatienota Raad moties Opbouwwerk Bijlage: Bijlage 2 Informatienota raad motie opbouwwerk 20170928 Bijlage: Bijlage 3 Motie 14 Opbouwwerk Bijlage: Bijlage 4 Motie 'Opbouwwerk vanaf 2018 (M-12)'

Voorgesteld besluit raad

kennis te nemen van:

De reactie van het college op de motie 'Opbouwwerk vanaf 2018 (M-12) aangenomen op 10 november 2017 naar aanleiding van de behandeling van de reactie van het college op motie 'Opbouwwerk M-14 ', aangenomen op 3-7-2017 en de toezegging (154) dat 'de wethouder voor de begrotingsbehandeling in het najaar de raad rapporteert over de uitkomst van haar gesprekken met o.a. Travers over de toekomst van het opbouwwerk', gedaan op 26-6-2017 tijdens de infodebatronde over de voorjaarsstukken.

Informatienota voor de raad

Datum 24 april 2018

Onderwerp	Moties opbouwwerk (M-14 Perspectiefnota 2018-2021 & M-12 Begroting 2018)
Versienummer	1

Portefeuillehouder Eefke Meijerink

Informant Dick Mulder / Hanneke Valkeman / Jaap Pleeging / Froukje Idsardi
Afdeling Maatschappelijke ontwikkeling
Telefoon (038) 498 2818
Email Dt.mulder@zwolle.nl
Bijlagen

1. Bijlage 1 Informatienota 'Opbouwwerk (M-14 & M-12)'
2. Informatienota 'Opbouwwerk (M-14)' van 28 september 2017
3. Motie 'Opbouwwerk (M-14)'
4. Motie 'Opbouwwerk vanaf 2018 (M-12)'

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

De reactie van het college op de motie 'Opbouwwerk vanaf 2018 (M-12) aangenomen op 10 november 2017 naar aanleiding van de behandeling van de reactie van het college op motie 'Opbouwwerk M-14 ', aangenomen op 3-7-2017 en de toezegging (154) dat 'de wethouder voor de begrotingsbehandeling in het najaar de raad rapporteert over de uitkomst van haar gesprekken met o.a. Travers over de toekomst van het opbouwwerk', gedaan op 26-6-2017 tijdens de infodebatronde over de voorjaarsstukken.

Datum 24 april 2018

Inleiding

Naar aanleiding van de bespreking van de informatienota over extra inzet van opbouwwerk bij de behandeling van de begroting 2018 heeft de gemeenteraad op 10 november 2017 het college opgeroepen er voor te zorgen dat er eind maart een onderbouwde analyse ligt voor de extra gewenste FTE voor het opbouwwerk, zodat deze betrokken kan worden bij de totstandkoming van een nieuw collegeakkoord. De gemeenteraad staat daarbij op het standpunt dat het opbouwwerk sociale netwerken van buurten en individuen kan versterken en dit aansluit bij de visie van de gemeente om goede zorg dichtbij mensen te organiseren.

In deze informatienota geven wij u inzicht in onze bevindingen die wij onder andere gebaseerd hebben op gesprekken met vertegenwoordigers van de driehoek wijkmanagement- opbouwwerk – SWT en inzichten uit het Buurt voor Buurt onderzoek en daaruit gedestilleerde sociale indexen.

Kernboodschap

Het college beschouwt het opbouwwerk als een effectieve methode, aansluitend bij de leefwereld van inwoners, om sociaal-maatschappelijke vraagstukken integraal en veelal collectief aan te pakken. Door te investeren in sociale netwerken speelt het opbouwwerk een belangrijk rol in de transformatie van sociale domein en kunnen sociaal-maatschappelijk problemen in belangrijke mate voorkomen worden dan wel mogelijk op een slimmere manier aangepakt. Dat gebeurt in goede samenwerking en afstemming met het Wijkmanagement en de Sociale Wijkteams. De sociaal-maatschappelijke vraagstukken die spelen in elk stadsdeel worden vanuit een gezamenlijk gevoeld eigenaarschap ter hand genomen: het SWT vanuit individuele casuïstiek en het Wijkmanagement en opbouwwerk vanuit een wijkgericht en collectief perspectief.

Ervaringen

Voor de inzet van opbouwwerk maken we onderscheid tussen enerzijds presentieinzet en anderzijds opgabegerichte inzet.

a. Presentieinzet:

Uitgangspunt is structurele aanwezigheid van het opbouwwerk als voorwaarde om bekend en gekend te zijn binnen de lokale gemeenschap en zo relaties en netwerken op te bouwen. Die bekendheid en gekendheid is een basisconditie om de inzet van opbouwwerk optimaal te benutten: door middel van een oplossingsgerichte benadering worden verbindingen tot stand gebracht tussen kwetsbare en vitale inwoners. De verdeling is primair op basis van het inwonertal per stadsdeel.

2. Opgavegericht inzet:

De inzet van het opbouwwerk is hierbij gekoppeld aan wijk- en/of doelgroepopgaven. Bij het komen tot en uitvoeren van wijkopgaven op basis van de Buurt voor Buurt onderzoeken en wijkdialogen is een belangrijke rol voor het opbouwwerk weggelegd.

De afgelopen jaren beschikten we als stad over 6 fte opbouwwerk. Wat we zien is dat door bezuinigingen en de verschillende maatschappelijke vraagstukken (inzet binnen de SWT's) de focus sterk is komen te liggen op de opgave gerichte inzet. De presentieinzet heeft hieronder geleden en dit heeft geleid tot afbreuk van netwerken, en onbekendheid binnen en van netwerken in wijken.

De opgabegerichte inzet vertaalde zich met name in het oppakken van het sociaal beheer in de belangrijkste hotspotsgebieden. Dit is bijvoorbeeld zichtbaar in Holtenbroek (in combinatie met veiligheid) en Stadshagen. Een eerste analyse van relevante elementen van de sociale index in buurten als Holtenbroek II en III en Breecamp laat zien dat de investeringen van opbouwwerk over de

Datum

24 april 2018

afgelopen jaren tot mooie resultaten hebben geleid hebben. Zo is in Holtenbroek het aantal overlastmeldingen bij politie, woningbouw en gemeente sterk gedaald. Het vertrouwen en de tevredenheid onder bewoners en de waardering voor de wijk, de veiligheid, de instanties en het woonplezier zijn (sterk) toegenomen, zoals blijkt uit het Buurt voor Buurt onderzoek.

E.e.a. heeft ook geleid tot mooie initiatieven als PolitieKids en de buurttuin in Breecamp Oost. Kansen die we eigenlijk veel meer zouden willen benutten.

Want door de hotspotwerkwijze komen wijkbrede aanpakken gericht op het bewegen binnen meerdere verschillende netwerken (zoals verbinding van krachtige bewoners aan kansarme groepen) niet echt uit de verf. Dit speelt bijv. in stadsdeel Oost (en dan met name in Diezerpoort en Wipstrik), dat nog versterkt werd door langdurige uitval van opbouwwerkers vanwege ziekte.

In stadsdeel Noord is nu geen inzet in de Aalanden (en dan met name Aalanden Zuid). De ontwikkelingen in Holtenbroek zijn positief, maar blijven ook heel kwetsbaar. Presentie van het opbouwwerk aldaar is nog steeds gewenst en ruimte ontbreekt om inzet (gedeeltelijk) te verplaatsen naar een andere wijk. Met de recente uitbreiding van 6 naar 8 fte komt het opbouwwerk al meer toe aan breder sociaal beheer/presentieinzet maar kan door ontwikkelingen als hierboven genoemd nog onvoldoende inspelen op verzoeken van de SWT's om inzet op collectieve vraagstukken (signalen van isolement en armoede), laat staan op preventie.

Relevante ontwikkelingen

We gaan bij onze samenwerking met inwoners graag uit van deelname door zelfstandige inwoners en (gedeeld) eigenaarschap. In een aantal wijken is dit aan de orde; in andere wijken is de realiteit een andere en is gerichte inzet van opbouwwerk daarbij nodig. Daar is o.a sprake van een diversiteit aan burgerschapstijlen met verschillen in vaardigheden. Sommige burgerschapstijlen worden gekwalificeerd als 'buitenstaanders', een (groeiende)¹ groep bewoners die zich vaak niet gehoord voelt en niet de indruk heeft dat ze invloed heeft. In het omgaan met verschillen tussen bewoners(groepen) en het zichtbaar maken van de eigen kracht van inwoners (en hun netwerk) is voor het opbouwwerk een belangrijke rol weggelegd.

Naast inzet gericht op het samenspel met inwoners en organisaties voor de transformatie in het sociaal domein hebben we als stad nog een aantal opgaven die grote invloed zullen hebben op het leven van onze inwoners. Met name duurzaamheidsopgaven als de energietransitie en klimaatadaptie. Onderwerpen, die we graag met onze inwoners op willen pakken. Belangrijke voorwaarde daarbij is dat we de verbinding weten te maken met de agenda's van buurten en wijken. Bewoners worden pas actief als ze een belang hebben en als ze uitgenodigd worden op opgaven waar hun energie zit. Dit vraagt om slimme verbindingen en integrale aanpakken zoals de renovatie van huurwoningen in relatie tot aanpak armoede/vermindere schulden. Het opbouwwerk levert een cruciale bijdrage in de belangrijke basisvoorwaarde voor een vruchtbare samenwerking: vertrouwen! Ook dat ontstaat niet vanzelf.

De verdeling van de huidige omvang van het opbouwwerk (8 FTE voor de stad Zwolle) over de 5 stadsdelen leidt tot het maken van keuzes voor intensievere inzet in wijken met aantoonbare problematiek (welke situatie elke 2 jaar weer kan veranderen). Om voor de toekomst de goede afwegingen te kunnen maken met betrekking tot de gewenste intensiteit opbouwwerk op zowel stadsdeel- als ook stedelijk niveau formuleren wij samen met de driehoek Wijkmanagement-opbouwwerk – SWT per stadsdeel speerpunten op basis van de kernopgaven, gedeelde professionele

---

¹ Prognose provincie Overijssel

Datum 24 april 2018

inzichten en relevante data (o.a. BuurtvoorBuurt-onderzoek en de leefbaarheids-, veerkracht- en veiligheidsindex). Daarmee kunnen we in de toekomst meer factbased keuzes voorleggen. Daarnaast zullen we indicatoren moeten meenemen voor de maatschappelijke kernopgaven.

Conclusie

Zoals in de eerdere informatienota van 25 september is aangegeven heeft de integrale wijkaanpak in bijvoorbeeld Holtenbroek 3 en Breecamp Oost mooie resultaten opgeleverd. Dit voorkomt geëscaleerde en – daardoor - kostbare problematiek en zwaardere zorg.

Met de huidige omvang van 8 FTE is Travers nog steeds gedwongen keuzes te maken als het gaat om het sociaal beheer van de stad. Dat gaat ten koste van de presentieinzet en blijft gezien onze ambities als stad en de complexe vraagstukken die er spelen te gering. De uitdaging is om van verantwoord sociaal beheer te komen tot verbinding met de strategische kernopgaves en daarin inwoners mee te nemen in de ontwikkelingen en eigenaarschap in hun eigen wijk/buurt te geven. Geen gemakkelijke opgave als we ons realiseren dat een groeiende groep bewoners handelt vanuit pragmatisme dan wel het handelen van de overheid met weinig vertrouwen beziet.

Idealiter zijn er volgens Travers twee opbouwwerkers in elk stadsdeel nodig, wat een uitbreiding met nog 2 FTE opbouwwerk betekent.

Gelet op de ontstane financiële situatie in het sociaal domein laten wij de beoordeling van de gewenste uitbreiding opbouwwerk over aan de onderhandelaars voor het nieuwe college en de nieuwe raad. Een uitbreiding van 8 naar 10 FTE opbouwwerk vraagt een extra investering ad. € 170.000,-- (o.b.v. 2 FTE buurt opbouwwerker schaal 8 cao Welzijn). De dekking van de huidige omvang is afkomstig uit het sociaal domein. Voorstelbaar is de uitbreiding met 2 FTE opbouwwerk te betrekken bij de collegeonderhandelingen over de doorontwikkeling gebiedsgericht werken in een initiatiefrijk Zwolle.

Communicatie

Er is regelmatig en constructief overleg geweest met vertegenwoordigers van Travers Welzijn, het Wijkmanagement en SWT. De betrokkenen worden geïnformeerd over de inhoud van de informatienota.

Openbaarheid

Deze informatienota is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Jaargang

Kenmerk

44499

Onderwerp
Begroting 2018)

Beantwoording moties opbouwwerk (M-14 Perspectiefnota 2018-2021 & M-12

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 24-04-2018

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 28 mei 2018,

de voorzitter,

de griffier,